

ΕΠΕΤΕΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
(26 Ιουλίου, έναρξη 33¹⁵ Ολυμπιάδας, ΟΑ ΠΑΡΙΣΙ 2024)

ΤΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ιωάννη Δ. Κακουδάκη

Αντιστρατήγου ε.α.

Επίτιμου Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ και πρώην Διευθυντή της Ιστορίας Στρατού του ΓΕΣ και Προέδρου της Ελληνικής Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας του ΓΕΕΘΑ.

Η Αρχαία Ολυμπία υπήρξε το αρχαίο θρησκευτικό κέντρο στη βορειοδυτική Πελοπόννησο, όπου ήταν το περίφημο ιερό του Δία και όπου γεννήθηκαν χιλιάδες χρόνια πριν οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες (ΟΑ). Η περιοχή, όπου βρίσκεται το ιερό της Ολυμπίας, είναι ένας χώρος χαμηλών λόφων με αμπέλια και ελιές, που τη διασχίζει ο Αλφειός, το μεγαλύτερο ποτάμι της Πελοποννήσου, 15 χλμ. πριν εκβάλλει στο Ιόνιο. Είναι ένας χώρος που η φύση απλόχερα τον έχει προικίσει με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος και μαγευτικά τοπία. Από τις αρχές της δεύτερης π.Χ. χιλιετίας ο χώρος της Ολυμπίας ήταν ιερός χώρος λατρείας της Γης και των ζωοποιών της δυνάμεων. Υπήρξε και παραμένει η κοιτίδα του αθλητισμού και ένα από μεγάλα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Είναι ένα από τα σημαντικότερα Ιερά της αρχαιότητας με αξιόλογα ιστορικά μνημεία, όπως είναι η Ολυμπία, η Ήλιδα, ο Επικούρειος Απόλλωνας και το Μουσείο, όπου φιλοξενούνται ευρήματα απaráμιλλης τέχνης και μοναδικοί θησαυροί της παγκόσμιας δημιουργίας: ο Ερμής του Πραξιτέλους, η Νίκη του Παιωνίου, ο Δίας με τον Γανυμήδη, τα Αετώματα από το ναό του Δία, το κράνος του Μιλτιάδη κ.ά.

Η επίσημη επανέναρξη των ΟΑ έγινε το 776 π.Χ. και διατηρήθηκαν μέχρι το 393 μ.Χ., όταν ο Αυτοκράτορας Θεοδόσιος απαγόρευσε τη διεξαγωγή τους. Για μια περίοδο περίπου 1169 χρόνια η Ολυμπία υπήρξε σύμβολο και κορυφαία ιδέα προς την οποία έτειναν οι ευγενέστερες φιλοδοξίες του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Δεν υπήρχε μεγαλύτερη δόξα από το να στεφθεί κάποιος Ολυμπιονίκης μπροστά στον ναό του Δία. Η νίκη τον ανέβαζε σε υπεράνθρωπα ύψη και η πόλη του γκρέμιζε ένα μέρος από τα τείχη της, που θα της ήταν πια περιττά, αφού θα είχε ολυμπιονίκες.

Πανίσχυροι ηγεμόνες αγωνίστηκαν για τον κότινο της Ολυμπίας, ενώ πόλεις και άτομα κόσμησαν τον ιερό χώρο με προσφορές αμύθητης αξίας, υλικής και καλλιτεχνικής.

Η ευλογημένη γη της αρχαίας Ολυμπίας δημιούργησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, τις Ολυμπιακές ονομασίες και τους Ολυμπιακούς προσδιορισμούς, από τους οποίους οι σπουδαιότεροι είναι:

- **Οι Ολυμπιακοί Αγώνες (ΟΑ)**
- Ο Ολυμπισμός
- Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ)
- Η Ολυμπιακή Ιδέα
- Ο Ολυμπιονίκης
- Το Ολυμπιακό Κίνημα
- Η Ολυμπιακή Παιδεία
- Η Ολυμπιακή Αλληλεγγύη
- Η Ολυμπιακή Εκεχειρία
- Η Ολυμπιακή Χάρτα
- Το Ολυμπιακό Χωριό
- Ο Ολυμπιακός Εθελοντισμός
- Μασκότ Ολυμπιακών Αγώνων
- Τα Ολυμπιακά Γραμματόσημα

- **Τα Ολυμπιακά Σύμβολα:** Η Ολυμπιακή Σημαία, Το Ολυμπιακό Σύνθημα, Ο Ολυμπιακός Ύμνος Ο Ολυμπιακός Κότινος, Η Ολυμπιακή Φλόγα, Οι Ολυμπιακές Δάδες, Η Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία, Το Ολυμπιακό Σύνθημα (Γρηγορότερα-Citius, Ψηλότερα-Altius , Δυνατότερα -Fortius),κ.ά.

Όλα αυτά που επιγραμματικά αναφέρθηκαν εκπορεύονται και στηρίζονται στις ιδέες, τις αρχές και τις αναλλοίωτες πανανθρώπινες αξίες της Αρχαίας Ολυμπίας. Διασυνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις κορυφαίες διαχρονικές βάσεις του ανθρωπισμού και της αξιοπρέπειας των λαών της γης. Από την απλή και μόνο αναφορά των παραπάνω επικεφαλίδων με τη εξελικτική τους πορεία και τις καινοτομίες που έγιναν μέσα στο πέρασμα των αιώνων και την παγκόσμια ακτινοβολία που έχουν σήμερα, προκύπτει αβίαστα η πανίσχυρη διαχρονική δύναμη της Αρχαίας Ολυμπίας, που αποτελεί την αστείρευτη πηγή, τη σταθερή αφετηρία τους και τον ενεργό οδοδείκτη των αρχών και των αξιών του ανθρώπου.

Ο Ολυμπισμός κινείται σε δύο βασικούς πυλώνες: το « ευ αγωνίζεσθαι» και την «ευγενή άμιλλα», και είναι φιλοσοφία ζωής, που προωθεί και συνδυάζει σε αρμονικό σύνολο και τις αρετές του πνεύματος, του σώματος και της ψυχής. Είναι τρόπος ζωής, εκεί όπου το πνεύμα συναντά το σώμα και γεννιέται ισορροπία άθλησης, τέχνης, προσπάθειας, αγώνα και ευγενούς άμιλλας. Ο Ολυμπισμός ενώνει την ψυχική θέληση με τη σωματική δύναμη και ο άνθρωπος υπερβαίνει τον εαυτό του! Σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώνει τους λαούς και κατορθώνει με την αρχή της προσπάθειας, της θέλησης, της αξιοπρέπειας και της συμμετοχής, χωρίς ταξικές ή κοινωνικές,χρωματικές, γλωσσικές διαφορές, μεταξύ των ανθρώπων και των λαών.

Από την πρώτη επίσημη τέλεση των ΟΑ, το 776 π. Χ. μέχρι το 393 μ.Χ., που καταργήθηκαν από τον Βυζαντινό Αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α΄, γιατί θεωρήθηκαν από την χριστιανική εκκλησία σαν ειδωλολατρική εκδήλωση, έγιναν 293 Ολυμπιάδες. Και από το 1896 μέχρι σήμερα πραγματοποιήθηκαν 29 Ολυμπιάδες. Μόνο τρεις φορές δεν έγιναν ΟΑ, το 1916 , 1940 και 1944, εξαιτίας του Α΄ και Β΄ ΠΠ. Παρόλο που για 1503 χρόνια οι ΟΑ δεν γινόντουσαν, εντούτοις άντεξαν στον χρόνο και η αναβίωση και η τέλεσή των άρχισε πάνω στις ίδιες αρχές και φυσικά με πολλές αλλαγές και μεγάλες καινοτομίες.

Από 14 χώρες της 1^{ης} Ολυμπιάδας της Αθήνας το 1896, φθάσαμε στις 202 στην 28 Ολυμπιάδα, ΑΘΗΝΑ 2004, και στις 206 στην 33^η Ολυμπιάδα, ΟΑ ΠΑΡΙΣΙ 2024. Και από τους 241 αθλητές στους 11.651 αθλητές-αθλήτριες, αντίστοιχα. Από το 1 αγώνισμα,το «στάδιο» απόσταση 192,7 μ., όσο το μήκος του αρχαίου σταδίου, το 776 π.Χ., φθάσαμε στα 329 αγωνίσματα και στα 32 αθλήματα το 2024. Από τη μια μέρα, φθάσαμε στις 17, χωρίς τις ημέρες των Χειμερινών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Από τον απλό «κότινο» (το στεφάνι από αγριελιά), φθάσαμε στο χρυσό, το αργυρό και το χάλκινο μετάλλιο. Από την απλή ισόβια δωρεάν σίτιση του Ολυμπιονίκη, φθάσαμε στα μεγάλα οικονομικά και επαγγελματικά ευεργετήματα. Από τον έναν Ολυμπιονίκη, τον πρώτο Ηλείο Κόροιβο, φθάσαμε σε χιλιάδες Ολυμπιονίκες. Από τους Θερινούς ΟΑ, φθάσαμε και στους Χειμερινούς και τους Παραολυμπιακούς. Δυστυχώς όμως, από το γυμνό κι αγνό σώμα των αθλητών φθάσαμε στην επιστήμη της βιοχημείας και του ντοπαρίσματος!

Το ελληνικό Ολυμπιακό πνεύμα παραμένει αθάνατο παρά τα ωκεάνια κύματα που πολλές φορές το κτύπησαν ανελέητα για να το καταποντίσουν. Όμως, άντεξε, δεν αλλοτριώθηκε, δεν φυλακίστηκε δεν αντικαταστάθηκε, αλλά παραμένει αθάνατο και αναντικατάστατο. Και μόνο η επιβίωση των ΟΑ επί τόσες χιλιάδες χρόνια αποδεικνύει την ακατάλυτη δύναμη, τους γρανιτένιους δεσμούς και το πελώριο μήνυμα της διαχρονικότητας της Αρχαίας Ολυμπίας.

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον αναμένουμε τη διεξαγωγή της 33^{ης} Ολυμπιάδας, ΟΑ ΠΑΡΙΣΙ 2024, από 26 Ιουλίου μέχρι 11 Αυγούστου 2024 και ευχόμαστε ασφάλεια και επιτυχίες στους αθλητές μας!